

† D A N I E L
PRIN HARUL LUI DUMNEZEU
ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTILOR,
MITROPOLIT AL MUNTENIEI ȘI DOBROGEI,
LOCȚIITOR AL TRONULUI CEZAREEI CAPADOCIEI
ȘI
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

PREACUCERNICULUI CLER,
PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL
ȘI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

HAR, MILĂ ȘI PACE DE LA HRISTOS DOMNUL,
IAR DE LA NOI PĂRINTEȘTI BINECUVÂNTĂRI

*„Acestea toate s-au făcut ca să se împlinească ceea ce s-a zis prin
proorocul care zice «Iată, Fecioara va avea în pântece și va naște fiu și vor
chema numele Lui Emanuel, care se tâlcuiește **Cu noi este Dumnezeu**»”*

(Matei 1, 22-23, cf. Isaia 7, 14)

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori în Domnul,*

Sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos ne arată iubirea milostivă și nemărginită a lui Dumnezeu pentru oameni. Hristos este Dumnezeu-Omul prezent în mijlocul oamenilor, pentru ca oamenii să poată fi părtași la viața și iubirea veșnică a Preasfintei Treimi.

Începând cu ziua de 20 decembrie, când serbăm *Înainteprăznuirea Nașterii Domnului*, și până la 31 decembrie, ziua *Odovaniei* acestei sărbători, cântările liturgice ale Bisericii Ortodoxe ne îndeamnă să ne minunăm cu mintea și să ne bucurăm cu inima de taina iubirii lui Dumnezeu pentru noi oamenii arătată în Nașterea lui Hristos din Sfânta Fecioară Maria.

Într-una din cântările acestei sărbători se spune că Dumnezeu Se face om, pentru ca pe om să-l îndumnezeiască: *„Să mergem, credincioșilor, să întâmpinăm pe Ziditorul, Cel ce vine pe pământ, răsărind din Fecioară: cu curăție să ne luminăm, cu fapte bune să strălucim, cu frică și cu bucurie să ne gătim a privi cu ochii minții pe Hristos, ajuns Prunc, Care ne îndumnezeiește pe noi, oamenii, din*

milostivirea cea mare"¹. Iar în altă cântare se spune că la Taina Nașterii lui Hristos participă cerul și pământul, steaua și peștera, orașul și pustia: „Betleeme, pregătește-te, cetate a Sionului, cântă! Bucură-te, pustie, care ai vestit de mai înainte bucuria; că steaua merge înainte în Betleem, vestind pe Hristos, Cel ce vine să Se nască; și peștera primește pe Cel întru totul neîncăput, iar ieslea se împodobește, ca să primească Viața cea veșnică”.²

Cel ce Se naște ca om din Fecioară este Unul din Sfânta Treime: „Betleeme, gătește-te spre întâmpinarea Fecioarei Maria și a Maicii lui Dumnezeu. Că iată vine la tine, purtând Prunc pe Hristos, Cel pururea împreună cu Tatăl Cel fără început și cu Duhul, pe Care în peșteră Îl va naște și după naștere iarăși se va arăta fecioară.”³

Smerenia și sărăcia lui Hristos-Dumnezeu sunt începutul îmbogățirii omului în bunătate dumnezeiască: „Orice om să se mire, cugetând la felul cum începe a săraci acum Cel bogat cu mila, și cum în peșteră Se sălășluiește, spre a ne dezlega pe noi de cumplita înșelăciune, voind a ne îmbogăți de bunătate.”⁴

În alte cântări se spune că Taina Nașterii smerite a lui Hristos, Împăratul slavei veșnice, trezește uimire pentru îngeri și înfricoșare pentru oameni: „Cuvinte al Tatălui, Cel împreună veșnic, ieșind din cea neispită de bărbat, Te-ai sălășluit trupește în peșteră, având ieslea ca un tron; și spăimântezi, cu înfricoșătoarea Ta iconomie, pe magi și pe păstori, și ai uimit pe îngeri, care au strigat: Slavă Ție!”⁵

Pentru a binevesti în același timp smerenia și slava lui Hristos, Biserica vede deodată în El pe robul și pe Stăpânul, pe omul pământean și pe Împăratul cerurilor: „Astăzi Se naște din Fecioara Cel ce are (ține) în mână toată făptura. Cu scutece ca un prunc este înfășat, Cel ce din fire este nepipăit (inaccesibil). În iesle este culcat Dumnezeu, Cel ce a întărit cerurile de demult, întru început. La sân cu lapte este hrănit, Cel ce a plouat în pustiu mană poporului. Pe magi cheamă Mirele Bisericii. Darurile acestora le primește Fiul Fecioarei. Închimămu-ne Nașterii Tale, Hristoase! Învrednicește-ne să vedem și dumnezeiască Arătarea Ta (Botezul)”⁶

În însăși ziua Sărbătorii Nașterii Domnului se arată mai lămurit că rostul Întrupării Fiului lui Dumnezeu este înnoirea omului întru viață veșnică: „Văzând Ziditorul pe omul pe care l-a zidit cu mâinile pierind, plecând cerurile, S-a pogorât și pe acesta, întrupându-Se din dumnezeiasca Fecioară, îl zidește cu totul din nou, cu adevărat, că S-a preaslăvit!”⁷

¹ Mineiul pe Decembrie, ziua 20, „Utrenia”, Laude, Stihurile Înainteprăznuirii, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005, p. 326.

² Idem, „Utrenia” din 23 decembrie, Stihovărnă, p. 327.

³ Idem, „Utrenia” din 23 decembrie, Sedealna, p. 368.

⁴ Idem, „Canonul Înainteprăznuirii”, Cântarea a 4-a, p. 371.

⁵ Idem, „Pavecernița” din 24 decembrie, Cântarea a-5-a, p. 387.

⁶ Idem, „Rânduiala Ceasurilor împărătești” din 24 decembrie, „Ceasul al IX-lea”, Slavă ... glasul 6, p. 420.

⁷ Idem, „Utrenia” din 25 decembrie, „Canonul I”, Cântarea 1, p. 437.

Am văzut din cântările prezentate mai sus că Biserica preamărește iubirea atotputernică și smerită a lui Hristos pentru oameni, ca fiind dătătoare de mântuire, de viață și slavă veșnică.

Taina Întrupării Fiului veșnic al lui Dumnezeu, Care S-a făcut om din iubire nesfârșită față de om, este temelia și inima credinței creștine. Această sfântă și mare taină a fost scopul pentru care Dumnezeu a făcut lumea. Ea a fost prezisă și prevăzută de profeții Vechiului Testament inspirați de Duhul Sfânt, apoi a fost văzută ca realitate istorică și mărturisită de Apostolii lui Hristos, apărută și dogmatizată în fața ereziilor de către Părinții Bisericii adunați în Sinoadele ecumenice și preamărită sau lăudată de cler și credincioși în viața Bisericii.

Urmând credinței Sfinților Apostoli, Sfinții Părinți ai Bisericii, mari dascăli ai lumii și ierarhi, cuvioși și mărturisitori, innografi și melozi, au în centrul teologisirii lor taina iubirii nesfârșite a lui Dumnezeu pentru lume, Care s-a descoperit nouă prin Iisus Hristos. În acest sens, Sfântul Maxim Mărturisitorul († 662) spune că „*prin iubirea Sa mai presus de minte și nesfârșită pentru om, Dumnezeu a devenit cu adevărat și prin natură tocmai ceea ce iubea*”⁸, adică om.

Același Sfânt Părinte spune că „*Hristos este marea taină ascunsă, ținta fericită, scopul pentru care toate au fost făcute [...]. Privind la El, Dumnezeu a chemat toate la ființă. Căci pentru Hristos, pentru taina Sa, există toate veacurile și tot ce cuprind ele. În Hristos își au ele începutul și sfârșitul. Această unire a fost hotărâtă de la începutul lumii: unire a ceea ce este mărginit cu ceea ce este nemărginit, a ceea ce este măsurat cu ceea ce este nemăsurat, a ceea ce are hotar cu ceea ce nu are hotar, unire a Făcătorului cu făptura, a odihnei cu mișcarea. Când a venit plinirea vremii, această unire s-a făcut văzută în Hristos, aducând cu sine împlinirea planurilor lui Dumnezeu*”⁹.

Prin Întruparea Sa de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și, mai ales, prin Nașterea Sa ca om în Betleem, Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, intră în umanitate și rămâne pentru veșnicie tainic prezent în mijlocul ei. Cel ce S-a născut ca om în Betleem, a copilărit în Nazaret, S-a răstignit și îngropat la Ierusalim, a înviat din morți și S-a înălțat întru slavă la ceruri, nu încetează de a fi prezent împreună cu oamenii, care cred în El și-L iubesc pe El (cf. Matei 28, 20). El este permanent prezent în Biserică prin Sfintele Taine, dar mai ales prin săvârșirea Sfintei Liturghii, în timpul căreia credincioșii ascultă Evanghelia Sa și primesc Trupul și Sângele Său, ca arvună a vieții și bucuriei veșnice din Împărăția cerească a Preasfintei Treimi.

Taina coborârii și apropierii Fiului lui Dumnezeu de noi oamenii ne cheamă să ne ridicăm și să ne apropiem și noi de El, să-L întâmpinăm în viața

⁸ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, 5, P.G., 91, 1048 C.

⁹ Idem, *Răspunsuri către Talasie*, 60, P.G., 90. 612.

noastră. Astfel, una din cântările Nașterii Domnului ne îndeamnă: „*Veniți, credincioșilor, să ne înălțăm dumnezeiește și să vedem cu adevărat dumnezeiasca pogorâre de sus în Betleem și curățindu-ne mintea prin viață curată să aducem în loc de mir fapte bune; să pregătim prin credință intrarea sărbătorii Nașterii și cu cei de sus să strigăm: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, Celui în Treime, prin Care S-a arătat între oameni bunăvoirea mântuind pe Adam din blestemul cel dintâi, ca un iubitor de oameni!*”¹⁰ Așadar, prin dreaptă credință și prin fapte bune să întâmpinăm pe Hristos în sufletul și în casele noastre și să ne bucurăm de lumina sărbătorii.

Hristos vine și astăzi la noi în multe forme, ca un călător sau ca un pelerin necunoscut, prin chipurile smerite ale oamenilor săraci, ale copiilor și bătrânilor abandonați, ale bolnavilor singuri și întristați, ale celor flămânzi și fără de adăpost.

De aceea, mai ales acum, când în jurul nostru este multă suferință și sărăcie, singurătate și neajutorare, să le aducem acestora, prin cuvânt și faptă, ajutor și bucurie, încurajare și speranță, așa cum ne învață Sfânta Evanghelie și Sfânta Biserică.

Să ne rugăm mereu Maicii Pruncului Iisus, Fecioarei Maria, să ocrotească țara și poporul nostru și să lumineze cu rugăciunile ei pe toți copiii și părinții, toate familiile care au nevoie de ajutor și binecuvântare de la Dumnezeu.

Să ne rugăm, de asemenea, Maicii Domnului să ajute Biserica noastră în lucrarea ei cultural-misionară și social-filantropică pentru copii și bătrâni, pentru bolnavi și săraci, pentru oamenii fără nici un sprijin, pentru „*cei pe care nu-i iubește nimeni*”, cum se spune în rugăciunea finală a *Acatistului Bunevestiri*.

Căminele de bătrâni și de copii, unitățile medicale, cantinele pentru săraci și multe programe de caritate ale Bisericii noastre au în continuare nevoie de sprijin, pentru ca cei care au inițiat și realizează programe filantropice să nu se descurajeze, să nu înceteze lucrarea lor, necesară altora.

Mulțumim celor care ne-au ajutat adesea și îi binecuvântăm, rugându-ne lui Dumnezeu-Milostivul să le dăruiască darurile milostivirii Sale celei bogate.

Iubiți credincioși și credincioase,

Familia a fost binecuvântată în Rai (cf. Facere 1, 28), sfințită prin Nașterea Pruncului Iisus din Fecioara Maria și prețuită prin prezența lui Hristos la nunta din Cana Galileii, unde a săvârșit minunea prefacerii apei în

¹⁰ Mineiul pe Decembrie, „Rânduiala Ceasurilor împărătești”, „Ceasul al VI-lea”, stihiră glasul 1, EIBMOR, București, 2005, p. 415.

vin. Prin urmare, *familia trebuie să fie mereu în centrul atenției Bisericii*. Din acest motiv, la propunerea noastră, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât ca anul 2011 să fie numit „*Anul omagial al Sfântului Botez și al Sfintei Cununii*”.

Botezul copiilor și creșterea lor în credință trebuie să fie o prioritate majoră a părinților, nașilor, preoților și a profesorilor de religie, mai ales astăzi când mulți copii și tineri sunt dezorientați sau tentați să caute fericirea în droguri nocive pentru suflet și trup. Pe fondul sărăciei și al migrației părinților în străinătate, mulți copii sunt tentați să abandoneze școala și să trăiască o viață dezordonată și fără un ideal concret. De aceea, familia, societatea și Biserica trebuie să coopereze spre a găsi soluții practice pentru problemele concrete care tulbură viața copiilor și tinerilor de astăzi.

Criza stabilității sau a unității familiei se amplifică în contextul creșterii sărăciei, șomajului și a nesiguranței zilei de mâine. Din aceste motive sunt urgente necesare următoarele orientări: intensificarea vieții spirituale și a activității pastorale, a solidarității între familii, dezvoltarea de programe sociale de susținere a familiilor sărace, mai ales a celor care au copii mulți.

Toate aceste probleme și altele asemănătoare trebuie să fie permanent în centrul atenției Bisericii Ortodoxe Române.

Dreptmăritori creștini,

*Un simbol major al comuniunii, cooperării și demnității noastre ortodoxe românești va fi, în anul 2011, construirea **Catedralei Mântuirii Neamului**, după ce în anul acesta 2010 a fost selectat proiectantul, s-a obținut autorizația de construire a ei, au fost desfășurate ample lucrări de organizare de șantier, au fost procurate o parte din materiale și a fost încheiat contractul de zidire a pereților din jurul fundațiilor noii Catedrale.*

*În vederea coordonării donațiilor în bani pentru construirea noii Catedrale patriarhale cu hramurile: *Înălțarea Domnului* (care este și Ziua Eroilor) și *Sfântul Apostol Andrei, Ocrotitorul României*, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât ca pe calendarul fiecărei eparhii din Patriarhia Română să fie imprimată imaginea machetei noii Catedrale și să fie indicate conturile în lei, euro și dolari (USD), pentru ca fiecare eparhie, parohie, mănăstire, precum și fiecare credincios ortodox român, iubitor de Biserică și Neam, să ajute, după posibilități, la ridicarea acestui sfânt locaș, care este o necesitate practică și o lucrare emblematică în folosul poporului român din țară și din afara ei. De aceea, vă adresăm tuturor, și fiecăruia în parte, rugămintea de a oferi „*darul tău pentru Dumnezeu*” sau „*darul tău pentru eternitate*”, adică „*ajutorul tău pentru construirea Catedralei Mântuirii Neamului*”. Noua Catedrală*

este prevăzută cu mai multe spații pentru slujbe liturgice sau rugăciune, pentru conferințe și convorbiri duhovnicești, pentru expoziții de cărți, obiecte și veșminte bisericesti, dar va avea alături și cantine pentru hrana pelerinilor săraci și cămine pentru cazarea pelerinilor români din țară și diasporă, precum și cabinete medicale pentru consultația și tratamentul pelerinilor bolnavi, astfel încât *se vor completa între ele cultul și cultura, viața spirituală și lucrarea socială a Bisericii în lumina și iubirea Preasfintei Treimi*. Fiecare componentă arhitecturală și artistică a noii Catedrale și toate împreună vor avea o semnificație teologico-spirituală și existențială privind taina mântuirii oamenilor, pelerini pe pământ spre patria cerească, sau misterul comuniunii lor cu Dumnezeu și întredaltă în Biserica lui Hristos. Fericiți vor fi, acum și în eternitate, cei care se vor număra printre ctitorii *Catedralei Mântuirii Neamului!* Ei vor fi pomeniți de Biserică în rugăciunile sale pe care le înalță zilnic pentru *„fericiții și pururea pomeniții ctitori”*. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Ca și în anii precedenți, la cumpăna dintre ani, adică în noaptea de 31 decembrie 2010 spre 1 ianuarie 2011, suntem chemați să ne rugăm lui Dumnezeu pentru sănătate și mântuire, pentru toți românii din țară și din diasporă. Să-I cerem lui Dumnezeu să ne ajute ca să trecem cu realism și speranță prin actuala criză materială și morală, încât în anul viitor să fim mai tari în credință și înțelepciune, mai prosperi economic și mult mai bogați în fapte bune decât în anul 2010.

Cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou 2011 și Botezului Domnului, Vă adresăm tuturor doriri de sănătate și mântuire, pace și bucurie, fericire și mult ajutor de la Dumnezeu în toată fapta cea bună, dimpreună cu salutarea tradițională: *„La mulți ani!”*

„Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!” (2 Corinteni 13, 13).

Al vostru către Hristos-Domnul rugător, cu părintești binecuvântări,

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Data în Reședința Patriarhală din București, cu prilejul Sărbătorii Nașterii Domnului; anul mântuirii 2010.